

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ І ПОЛІТОЛОГІЯ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>073 Менеджмент</u> Рік навчання: <u>1-й</u>, семестр <u>1-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Історії України та філософії</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>д.і.н., професор Левчук Костянтин Іванович</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>ki_levchuk@i.ua, ki_levchuk@ukr.net</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Соціологія і політологія» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 30 год.; практичні заняття - 28 год., самостійна робота - 92 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з дисциплін: «Історія України», «Українська мова та етнокультурологія», «Загальні правові засади та академічна доброчесність».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисципліни: «Теорія організацій», «Аграрна політика та земельні відносини», «Філософія», «Економічна теорія (Основи економічної теорії)».

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Соціологія і політологія» займає чільне місце в системі підготовки висококваліфікованих спеціалістів для всіх сфер суспільного життя. Вивчення зазначеного курсу передбачає опанування достатнім рівнем знань про сутність суспільного й політичного життя, політичних відносин і процесів. Результатом є вміння здобувачів орієнтуватися в основних політичних та соціологічних школах, концепціях, процесах міжнародного політичного життя, геополітичній обстановці та дозволяє краще зрозуміти місце, роль і статус України в сучасному світі.

Дисципліна «Соціологія і політологія» поєднує політологію, соціологію та політичну соціологію.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціологія і політологія» є отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентностей – опанування достатнім рівнем знань про суспільство, уявлень про політику, владні процеси та історію українського державотворення, вихованні майбутніх фахівців як свідомих громадян України, розвиток у них почуття патріотизму та глибоких морально-етичних переконань.

Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни «Соціологія і політологія» полягає у сприянні формуванню у здобувачів вищої освіти необхідних навичок й вмінь та застосовувати принципи сучасного політичного мислення до аналізу і пошуку відповідей на політичні питання та проблеми, які постають перед суспільством, а в майбутньому брати активну участь у вирішенні сучасних проблем українського суспільства на його шляху до демократії і прогресу.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен сформував такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПР 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікабельність, вміння працювати в команді (реалізується через: метод роботи в групах, метод самопрезентації), адаптивність, гнучкість, відповідальність, ініціативність, здатність швидко навчатися.

План вивчення навчальної дисципліни

№	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1.	Предмет соціальної та політологічної науки. Соціологія політики	2	2	6
2.	Основні віхи світової політичної і соціологічної думки	2	2	6
3.	Розвиток соціально-політичної думки в Україні	2	2	6
4.	Суспільство як соціальна система	2	2	6
5.	Соціум та влада	2	2	6
6.	Соціальні інститути та політичні системи	2	2	6
7.	Держава як основний елемент політичної системи	2	2	6
8.	Політичні режими та їх основні риси	2	2	6
9.	Політичні партії й партійні системи	2	2	6
10.	Сучасні політичні ідеології	2	2	6
11.	Соціологія культури. Політична культура	2	2	6

12.	Політична еліта і лідерство	2	2	6
13.	Соціальні та політичні конфлікти	2	2	6
14.	Політичні аспекти глобальних проблем сучасності	2	2	6
15.	Етнонаціональні процеси в суспільстві	2		8
Разом		30	28	92

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій з викладачем. Навчальний матеріал освітньої компоненти, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	26	Щотижнево	Усне та письмове опитування /Тестування

2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	48	Щотижнево	Усне опитування
3.	Індивідуальні творчі завдання	10	Наприкінці вивчення курсу	Захист індивідуального завдання. обговорення, презентація.
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	8	Під час заліково-екзаменаційної сесії	Тестування
Разом		92		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Волович В.І. Соціологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. 808 с.
2. Левчук К.І. Політологія з основами соціології: навчальний посібник. Вінниця: ВЦ «Друк плюс», 2020. 174 с.
3. Міщенко А.Б. Політологія. Кольорова. Ліра-К. 2021. 102 с.
6. Шляхтун П. Політологія. Центр навчальної літератури. 2019. 472 с.
4. Паніотто В. Соціологія в анекдотах. Дух і Літера. 2022. 392.
5. Пачковський Ю. Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник. Київ : «Каравела», 2020. 356 с.
6. Шляхтун П. Політологія: історія та теорія. Центр учбової літератури. 2021. 472 с.

Додаткова література

1. Левчук К.І. Трудові права робітників в умовах запровадження воєнного стану. Наукові перспективи. 2024. № 2 (44). С. 1158-1165.
DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-1158-1165](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-1158-1165)
2. Левчук К.І. Трансформація доктрини «Третього Риму» в ідеологію «руського мира». Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). 2023. № 6 (12). С. 710-720.
3. Левчук К.І. Розвиток та діяльність громадських організацій України в дзеркалі офіційної статистики (90-і роки ХХ ст.). Гілея. Історичні науки. 2019. Ч. 1. Вип. 142 № 3. С. 90-94.
DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6\(12\)-710-720](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6(12)-710-720)
4. Левчук К.І. Розвиток підсобних господарств Вінницької області впродовж першої половини 90-х років ХХ ст. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 7. С. 169-174.
5. Левчук К. І. Діяльність національно-культурних об'єднань України впродовж 90-х років ХХ ст. Scientific discussion. 2020. № 45. Р. 10-19.
6. Левчук К. І. Розвиток та діяльність громадських організацій України (90-і роки ХХ ст.). Virtus. 2020. № 45. С. 211-219.

7. Левчук К.І., Гунько І.В. Інноваційний потенціал університету в умовах постіндустріального суспільства. Інвестиції: практика і досвід. 2021. №12. С.12-18.

8. Левчук О.В., Левчук К.І. Цифрова стійкість: оцінка ролі інформаційних технологій у забезпеченні безперервності підготовки фахівців в кризових умовах. Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво. 2024. № 54. С. 137-145. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2524-0560-2024-54-16>

9. Levchuk K. Historiography and source base of studies of public organizations of Ukraine (1985-1996). In: Evolution of socio-economic development of Ukraine: historical context, modern challenges and European integration. Monograph. Primedia eLaunch, Boston, USA, 2024. P. 8-60. DOI: <https://doi.org/10.46299/979-8-89619-786-7.1>

10. Levchuk K. Participation of public organizations in the protection of social rights of the population of Ukraine (90s of the XX century). In: Socio-economic development of modern Ukrainian society against the background of European transformations. Monograph. Primedia eLaunch, Boston, USA, 2023. P. 7-46.

DOI: <https://doi.org/10.46299/979-8-89238-624-1.1>

Інформаційні ресурси

1. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ):

http://socrates.vsau.org/method/by2.php?card_id=15985

2. <http://socrates.vsau.org/repository/card.php?id=24887>

3. <https://textbooks.net.ua/content/category/40/91/46/>

4. <https://www.yakaboo.ua/knigi/uchebnaja-literatura-pedagogika/studentam-i-aspirantam/politologija.html>

Система оцінювання та вимоги до контролю знань здобувачів вищої освіти

Наприкінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	15
3	Виконання домашніх завдань	3
4	Виконання контрольних робіт, тестування	5
5	Індивідуальні творчі заняття (есе, презентації)	5
Всього за атестацію 1		30

Атестація 2		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	15
3	Виконання домашніх завдань	3
4	Виконання контрольних робіт, тестування	5
5	Індивідуальні творчі заняття (есе, презентації)	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування (екзамен)		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали:

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни